

LUNDS
UNIVERSITET

HT 2020

Historiska institutionen
Professor Yvonne Maria Werner
E-mail: Yvonne.Werner@hist.lu.se

HISK37/ÄHID04

HÄFTE TILL KURS I METOD OCH TEORI

Kursens mål och upplägg

Kursens syfte är:

- att förmedla kunskap om viktiga strömningar inom historieforskningen, metदानvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning
- att ge fördjupade insikter om de villkor under vilka historisk forskning skapas och om den metodologiska och teoretiska mångfald som präglar historisk forskning
- att utveckla förmågan till självständig problemdiskussion och kritisk bearbetning av källmaterial och vetenskaplig litteratur med sikte på att skriva en vetenskaplig uppsats
- att diskutera och kritiskt reflektera över historievetenskapens användning och historikernas samhälleliga och etiska ansvar

I kursen behandlas metदानvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning. Den belyser den mångfald av infallsvinklar och den metodologiska och teoretiska pluralism som råder inom historievetenskaplig forskning. Kursen är nära relaterad till uppsatskursen och ger en teoretisk och metodologisk grund för examensarbetet.

Undervisningen består av *föreläsningar och seminarieövningar*. **Samtliga seminarier är obligatoriska.** Ni förväntas delta aktivt i seminarierna och läsa ett visst pensum till varje övning. Examinering sker genom **aktivt deltagande på seminarierna och genom författande av en essä** med utgångspunkt från kurslitteraturen. Essän bör omfatta runt 8 sidor (dock max 15) med 12 punkter, radavstånd 1,5; används enkelt radavstånd blir sidantalet mindre.

Kursen inleds med en introduktionsföreläsning som ger en översikt över historievetenskaplig metod och teori i ett historiskt perspektiv jämte en allmän presentation av kursens innehåll och upplägg. På grund av **coronarestriktionerna sker detta i två grupper – grupp A och grupp B och kompletteras med ett zoom-möte för båda grupperna.**

Nedan ges instruktioner om vilka texter som ska läsas till respektive seminarium jämte frågor till dessa texter. Dessa frågor tjänar som underlag för diskussionerna på seminarierna. Ni delas in i 4 smågrupper (A1, A2, B1, B2). Varje grupp har ansvar för specifika frågekomplex och inleder diskussionen kring dessa på seminariet. Förberedelser sker genom smågruppsdiskussioner, vilka till följd av coronarestriktionerna **hålls via zoom**. Men alla deltagare läser givetvis alla texter och tittar på alla frågor. Kursen avslutas med en sammanfattning av de perspektiv och angreppssätt som behandlats under kursens gång jämte en diskussion om kursens lärdomar och insikter, problem och utmaningar samt frågor inför hemtentan.

Litteraturlista

Huvudbok är Louise Berglund & Agneta Ney, *Historikerns hantverk: om historieskrivning, teori och metod*, Lund 2015. Boken läses i urval (ca 100 sidor). Några kapitel läses mera noggrant, andra fungerar som bakgrundmaterial. Tonvikten ligger på artiklarna, vilka finns att ladda ner på Canvas.

Artiklar

- Andersson, Peter K., "Det förflutnas minsta beståndsdelar. Narrativ mikrohistoria och historia som litteratur": *Historisk tidskrift* 2017:3, s. 448-462 (14 s.)
- Bagerius, Henric & Christine Ekholst, "En olydig sodomit. Om Magnus Eriksson och det here-ronormativa regentskapet": *Scandia* 2007:2, s. 7-28 (21 s.)
- Bergman, Karl: "Borgaren och militärstaten. Den tidigmoderna stadens politiska kultur: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 621-644 (23 s.)
- Brilkman, Kajsa: "Konfessionalisering, konfessionskonflikt och konfessionskultur under tidig-modern tid": *Scandia* 2016:1, s. 93-103 (10 s.)
- Brown, Callum, *Postmodernism for historians*, London 2005, s. 3-10, 117-119, 144-148, 180-181 (15 s.)
- Darnton, Robert, "The great cat massacre": *History Today* 1984, vol. 34, s. 7-15 (9 s.)
- Dahlgren, Stellan & Anders Florén, *Fråga det förflutna. En introduktion till modern historieforskning*, Lund 1996, s. 160-167, 192-194, 274-281 (15 s.)
- Edenheim, Sara, "Att komma till Scott – teorins roll inom svensk genushistoria": *Scandia* 2012, s. 22-31 (9 s.)
- Eklöf Amirell, Stefan: "Den världshistoriska vändningen. Möjligheter och problem i relation till svensk historisk forskning: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 647-668 (21)
- Elgán, Elisabeth, "Fernand Braudels artikel "La longue durée" och svensk historieskrivning idag – några reflexioner": *Historisk tidskrift* 2010:3, s. 279-294 (15 s.)
- Ferm, Olle, "Bengt Jönsson Oxenstierna. Riddare, lagman, riksföreståndare och boksamlare": *Bengt Jönsson Oxenstierna och hans värld*, red Olle Ferm, Staffan Nyström, Stockholm 2004, s. 13-31, 201-209 (27)
- Harald Hjärne, "Om politiska omdömen i historien. Föredrag i Historiska föreningen i Uppsala den 4 dec. 1886", *Samlade skrifter*, 4, *Samfundsliv och tankevärld*, Stockholm 1940, s 100–116 (17)
- Hirdman, Yvonne, "Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning": *Tidskrift för genusvetenskap* 1988:3, s. 49-61 (12 s.)
- Jarrick, Arne: "Källkritiken måste uppdateras för att inte reduceras till kvarleva": *Historisk Tid-skrift* 2005:2, s. 219-231 (12 s.)
- Johansson, Alf W, "Biografin och den svenska historievetenskapen": *Med livet som insats. Bio-grafin som historisk genre*, Lund 2007, s. 19-30 (11)

- Karlsson, Klas-Göran, *Med folkmord i fokus. Förintelsens plats i den europeiska historiekulturen*. 2008:6, s. 10-15, 65-85 (25)
- Liljefors, Max & Ulf Zander, ”Det neutrala landet Ingenstans. Bilder av andra världskriget och den svenska utopin”: *Scandia* 2003:2, 209-240 (31 s)
- Marklund, Andreas: Gossen & husbonden. Ideal, individ och äktenskap i 1700-talets Sverige: *Bedrägliga begrepp. Kön och genus i humanistisk forskning*, red. Gudrun Andersson, Uppsala 2000, s. 177-194 (17 s.)
- Nilsson Hammar, Anna, ”Diskursanalys”: *Metod. Guide för historiska studier*, Lund 2018, s. 133-147 (14 s.)
- Neunsinger, Silke: “Cross-over! Om komparationer, tranferanalyser, histoire croisée och den metodologiska nationalismens problem”: *Historisk tidskrift* 2010:1, s. 3-23 (20)
- Odén, Birgitta: ”Det moderna historisk-kritiska genombrottet i svensk historisk forskning”, *Scandia* 1975: 41 (23)
- Petersson McIntyre, Magdalena: ”Mode Vardagspraktik och tidsangivelse”: *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 676-690 (14 s.)
- Rodell, Magnus: ”Om den rumsliga vändningen och ett fredsmonument”: *Scandia* 2008:2, s. 15-30 (15)
- Salomon, Kim: ”Den kulturella vändningens provokationer”: *Scandia* 2009:1. s. 61-80 (19)
- Salomon, Kim: ”Symboler och ritualer i politisk samtidshistoria”: *Den mångfaldiga historien*, red. Roger Qvarsell & Bengt Sandin, Lund 2000 (15. s.)
- Sandén, Annika & Joachim Östlund, ”Medkänslans makt och gränser. Nya linjer i känslornas historia”: *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 593-614 (21 s.)
- Sjöberg, Maria, ”Hade jorden ett kön? Något om genuskonstruktion i det tidigmoderna Sverige”, *Historisk tidskrift* 1996, s 362–396 (35)
- Torstendahl, Rolf, ”Källkritik, metod och vetenskap”: *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 209-16 (15 s.)
- Thompson, E P, “The Moral Economy of the English Crowd in the Eighteenth Century”: *Past and Present* 1971:50, s. 76-136
- Trenter, Cecilia, ”I mötet med minnet – historiekulturer i Skandinavien”: *Historisk tidskrift* 2002:2, s. 289-307 (18)
- Wiklund, Martin, ”Historievetenskapens ethos och roller under efterkrigstiden”: *Insikt och handling*, Göteborg 2010, s. 93-111 (18 s.)
- Österberg, Eva, ”Civilisationen, våldet och kvinnorna”: *Kvinnor och våld. En mångtydig kulturhistoria*, Lund 2005, s. 285-300 (15)
- Östling, Johan & Larsson Heidenblad, David, ”Cirkulation – ett kunskapshistoriskt nyckelbegrepp”: *Historisk tidskrift* 2017:2, s. 269-284 (15 s.)

Till detta kommer utdrag ur en Mats Hallenbergs doktorsavhandling *Kungen, fogdarna och riket. Lokalförvaltning och statsbyggande under tidig Vasatid* (2001), som tas som utgångspunkt för diskussionen på det sista seminariet.

Ca 690 sidor

Schema

Introduktionsföreläsning i sal B339

Introduktion i två grupper på grund av coronarestriktionerna

30/9 13.15-15

Grupp A: 13.15-14 & Grupp B: 14.15-15

Kompletteras med zoom-möte med båda grupperna 17.15-18

Seminarieövningar

Seminarieövningar i två grupper på grund av coronarestriktionerna.

Inledande gruppsamtal i smågrupper via zoom 11.15-12 samma dag som respektive seminarium.

5/10 13.15-15 sal B339

Grupp A: 13.15-14 & Grupp B: 14.15-15

7/10 13.15-15 sal B339

Grupp A: 13.15-14 & Grupp B: 14.15-15

9/10 13.15-15 sal B339

Grupp A: 13.15-14 & Grupp B: 14.15-15

14/10 15.15-17 sal B339

Grupp A: 15.15-16 & Grupp B: 16.15-17

15/10 15.15-17 sal B339

Grupp A: 15.15-16 & Grupp B: 16.15-17

19/10 13.15-15 sal B339

Grupp A: 13.15-14 & Grupp B: 14.15-15

21/10 15.15-17 sal B339

Grupp A: 15.15-16 & Grupp B: 16.15-17

Avslutande seminarium

22/10 13.15-16

Grupp A: 13.15-14.30 & Grupp B: 14.45-16

Hemtentan ska vara insänd (digitalt) senast den 30 oktober kl. 17.00

Planering av undervisningstillfällena

Introduktion till studiet av teori och metod i historisk forskning

Läs: Berglund & Ney, kapitel 1

Seminarium 1. Metoden i fokus: källkritik och paradig

Berglund & Ney, s. 34-42, 147-149
Hjärne 1886
Jarrick 2005
Odén 1975
Torstendahl 2005
Wiklund 2010

Seminarium 2. Från strukturhistoria till postmodernism

Berglund & Ney, s. 40-46, 82-85, 105-107, 121-124, 159-161
Brown 2004
Dahlgren & Florén 1996, 278-280
Elgán 2010
Nilsson Hammar 2018
Salomon 2009

Seminarium 3. Genusteori och intersektionalitet

Berglund & Ney, s. 94-101
Bagerius & Ekholst 2007
Hirdman 1988
Marklund 2000
Edenheim 2012
Sjöberg 1996

Seminarium 4. Aktörsperspektiv och moderniseringsteorier

Berglund & Ney, s. 74-77, 101-105, 109-110
Andersson 2017
Bergman 2008
Brilkman 2015
Johansson 2007
Ferm 2004
Österberg 2005

Seminarium 5. Historiebruk, historiekultur, bildanalys och kunskaps-cirkulation

Berglund & Ney, s. 138-142, 173-174
Karlsson 2008
Trenter 2002
Liljefors & Zander 2003
Östling & Larsson Heidenblad 2017

Seminarium 6. Från socialhistoria till den nya kulturhistorien

Berglund & Ney, s. 89-93
Dahlgren & Florén 1996, 166-168
Darnton 1987
Thompson 1983
Salomon 2000

Seminarium 7. ”Vändningar” – globalhistoria, rumslighet, känslor och materialitet

Eklöf Amirell 2008
Rodell 2008
Neunsinger 2010
Petersson McIntyre 2014
Sandén & Östlund 2010

Seminarium 8. Att formulera frågor och söka förklaringar

Exempeltext: Mats Hallenberg, *Kungen, fogdarna och riket. Lokalförvaltning och statsbyggande under tidig Vasatid*, Stockholm 2001 (Inledning och sammanfattning - finns i kompendiet)

Avslutande diskussion

Diskussion kring kursens lärdomar, problem och utmaningar samt frågor rörande hemtentan och dess utformning.

Frågor till seminarieövningarna

Smågrupp 1 har ansvar för frågorna 1, 3 & 5, och smågrupp 2 för frågorna 2, 4 & 6

1. Metoden i fokus: källkritik och paradig

Hjärne 1886, Jarrick 2005, Odén 1975, Torstendahl 2005, Wiklund 2010, s. 93-101 – jfr Berglund & Ney, s. 34-42, 147-149

1. Vad är enligt Hjärne historikerns uppgift? Hur beskriver han historievetenskapens utveckling? Vad bör man enligt honom som historiker främst fokusera på? Och hur förhåller han sig till objektivitetsfrågan?
2. Hur beskriver Wiklund den vetenskapstradition som Hjärne representerar? Vad står i fokus i den historieskrivning som den representerar? Var står den politiskt? Och hur ser dess företrädare på historievetenskapens koppling till samtiden och dess problem?
3. Vad är enligt Odén utmärkande för den vetenskapssyn som bröderna Weibull representerade? Vilken funktion har den källkritiska metoden? Jfr med Wiklund. Var står de politiskt?
4. Vad är enligt Odén ett paradig? Hur kan begreppet tillämpas på historievetenskap? Och hur går Odén tillväga för att testa frågan om det historisk-kritiska genombrottet kan betecknas som ett paradigmskifte eller ej?
5. Hur karakteriserar Wiklund Weibullskolans vetenskaps- och historiesyn? Vilken roll tillmäts objektivitetsfrågan? Hur kommer detta till uttryck i debatten mellan Erik Lönnroth och Bertil Boëthius? Vilka skillnader och överensstämmelser framträder mellan hans bild av relationen mellan de båda skolorna och den bild som Odén ger?
6. Vad menas med ett funktionellt källbegrepp? Hur ser Jarrick och Torstendahl på källkritikens utveckling och funktion inom historievetenskapen? Vilka problem lyfter respektive författare fram? Och vilka lösningar presenteras?

2. Från strukturhistoria till postmodernism

Brown 2004, Dahlgren & Florén 1996, s. 192-194, 274-281, Elgán 2010, Nilsson Hammar 2017, Salomon 2009 – jfr Berglund & Ney, s. 40-46, 82-85, 105-107, 121-124, 159-161

1. Vad karakteriserar hermeneutiken som metod? Hur skiljer sig Diltheys hermeneutiska program från Gadammers?
2. Vad utmärker annalesskolan? Och vilken betydelse har denna skolbildning enligt Dahlgren & Florén och Berlund & Ney haft för historievetenskapens utveckling?

3. Hur beskriver Elgán Braudels vetenskapliga insats? Vad är utmärkande för hans och den äldre annallesskolans vetenskapssyn? Vad avses med ”longue durée”? Och vad ser hon för fördelar med ett sådant perspektiv?
4. Vad är utmärkande för Foucaults historiesyn? Vad karakteriserar enligt Nilsson Hammar en diskursanalytisk metod? Vilken funktion har kategorier som kunskap och makt respektive praktik och materialitet? Och hur hanteras subjektets roll och positioner?
5. Vilka är enligt Brown postmodernismens fundament? Hur definierar han postmodernistisk historievetenskap? Vilken roll spelar frågan om historikerns moraliska ansvar? Och på vilket sätt har postmodernismen påverkat historievetenskapen?
6. Vari består enligt Salomon den postmoderna utmaningen för historievetenskapen? Hur ser han på källkritikens roll? Och vad innebär enligt honom den ”språkliga och kulturella vändningen” för ämnets identitet och utveckling?

3. Genusperspektiv och intersektionalitet

Bagerius & Ekholst 2007, Edenheim 2017, Hirdman 1988, Marklund 2000, Sjöberg 1996 - jfr Berglund & Ney, s. 94-101

1. Vad är enligt Hirdman det övergripande syftet med genushistorisk forskning? Hur definierar hon begreppet genus? Vad avser hon med termen ”genussystemet”? Vilka två grundläggande logiker menar hon präglar detta? Vad avses med ”isärhållandets lag” och ”genuskontrakt”?
2. Vilken kritik riktar Edenheim mot Hirdmans teoretiska perspektiv? På vilket sätt anser hon att begreppet ”genus” är problematiskt? Hur ser hennes egen lösning ut? Vilken roll tillmäter hon historikern Joan Scotts forskning i detta sammanhang? Och på vilket sätt bör, enligt henne, historiker bidra till teoriutveckling?
3. Vad menar Sjöberg med enköns- respektive tvåkönsmodellen? På vilket sätt anser Sjöberg att jordägandet ingick i det agrara samhällets genuskonstruktion? Vilken roll spelar klassperspektivet i hennes resonemang? Och hur relateras hennes analys av klassbegreppet till genusperspektivet?
4. Vad utmärker enligt Marklund den nyare mansforskningen? Hur använder han det teoretiska perspektivet ”hegemonisk manlighet”? Det finns vissa problem med mansforskningens teoriutveckling. Vilka? Och hur ser Marklunds egen lösning ut?
5. Bagerius & Ekholst använder sig av ett genusperspektiv i artikeln om Magnus Eriksson. Hur ser detta genusperspektiv ut? Hur används det i uppsatsen? På vilket sätt berikas tolkningen av detta perspektiv? Vilka problem respektive styrkor finns det med en sådan tolkning? Och tycker du att resultaten är trovärdiga?
6. Vilka likheter finns det mellan ovan nämnda forskare i deras sätt att tillämpa genusperspektiv i historisk forskning? Finns det några grundläggande skillnader? Och hur skiljer sig den manshistoriska ansatsen från den kvinno- och mer allmänt genushistoriska?

4. Aktörsperspektiv och moderniseringsteorier

Andersson 2017, Ferm 2004, Bergman 2008, Brilkman 2015, Johansson 2007, Österberg 2005 - jfr Berglund & Ney, s. 74-77, 101-105, 109-110

1. Vad är enligt Johansson orsaken till att biografien värderats så olika inom historievetenskapen under olika tider? Hur ska man förklara Weibullskolans och historiematerialisternas negativa inställning till biografien som vetenskaplig genre? Vad är bakgrunden till biografins starka ställning runt sekelskiftet 1900 och den renässans som biografiskrivandet upplever idag?
2. Vad är utmärkande för Bourdieus sätt att hantera angripa frågan om förhållandet mellan aktör och struktur? Hur tillämpar Ferm i sin livscykelbiografi över Bengt Jönsson Oxenstierna Bourdieus fältteori? Och hur påverkar detta analytiska grepp hans resultat?
3. Vad är enligt Andersson utmärkande för den mikrohistoriska traditionen i sig och vad gäller relationen aktör – struktur? På vilket sätt kan man här tala om "antihistoria"? Vilken kritik har riktats mot denna forskningstradition? Och vilken roll spelar den "berättande" (narrativa) framställningsformen i detta sammanhang?
4. Vad menas enligt Brilkman med konfessionalisering? Hur har konfessionaliseringsteorin i dess olika former använts inom forskningen? Vilken kritik har riktats mot det? Och hur har Kaufmann vidareutvecklat detta teoretiska koncept?
5. Hur ser Weber respektive Habermas på moderniseringsprocessen? Vilken kritik riktar Bergman mot Habermas teori om kommunikation? Vilka alternativa förklaringsmodeller lyfter han fram? Och hur ser han på förhållandet mellan privat och offentligt?
6. Vad är poängen med Österbergs artikel? Hur förhåller hon sig till de teoretiska koncept som Elias och dennes kritiker Duerr utvecklat? Vad går deras respektive teorier ut på? Och hur Österbergs egen lösning ut?

5. Historiebruk, historiekultur, bildanalys och kunskaps-cirkulation

Karlsson 2008, Liljefors & Zander 2003, Trenter 2002, Östling & Larsson Heidenblad 2017 – jfr Berglund & Ney, s. 138-142, 173-174

1. Vad menas enligt Karlsson med "historiebruk"? Och vilka bruk identifierar han? Vilka metodiska problem lyfter han fram? Hur har folkmordsproblematiken hanterats i historieskrivningen? Och hur ser Karlsson på institutionen Levande historia?
2. Hur definierar Karlsson "historiekultur" och "historiemedvetande"? Vilka problem medför användningen av dessa begrepp? Och vilka fördelar? Vilken betydelse har begreppen som analytiskt verktyg inom förintelseforskningen?
3. Hur ser Trenter på fenomenet historiekultur? Vilken roll tillmäter hon genusperspektiven? Och vad avses med historia som "fetischism"?

4. Vilka likheter och skillnader finns det mellan Trenters och Karlssons syn på historiekultur och historiebruk? Ge några konkreta exempel.
5. Hur visualiserades enligt Liljefors & Zanders den svenska neutraliteten under andra världskriget från 1945 och framåt? Vilka uttryck tog sig detta? Och vilka förändringar sker över tid? På vilka sätt skiljer sig denna typ av historiebruksanalys från den som Karlsson representerar? Jfr Berglund angående bildanalys.
6. På vilket sätt är enligt Östling & Larsson Heidenblad” cirkulation” ett kunskapshistoriskt nyckelbegrepp? Hur definierar de begreppet? Vilka olika inriktningar inom denna nya forskningstradition lyfter de fram? Och hur kan cirkulationsperspektivet användas i konkret historisk forskning?

6. Från socialhistoria till den nya kulturhistorien

Berglund & Ney, s. 89-93, Wiklund 2010, s. 102-110, Darnton 1987, Thompson 1983, Salomon 2000 – jfr Dahlgren & Florén 1996, 160-167

1. Vad är enligt Wiklund och Berglund utmärkande för den socialhistoriska respektive den nya kulturhistoriska forskningsinriktningen? På vilket sätt innebar det socialhistoriska paradigmet en vidareutveckling respektive ett avståndstagande från den föregående positivistiska (weibullska) forskningstraditionen? Och hur skiljer sig den nya kulturhistorien från den socialhistoriska inriktningen?
2. Vad utmärker enligt Salomon den nya forskningsdisciplinen *Cultural studies*? På vilket sätt menar han att denna forskningsinriktning kan stimulera metod- och teoriutvecklingen inom politisk historia? Vilken teoretisk och metodisk position pläderar Salomon för?
3. Vilken forskningstradition representerar Thompson? Vilka metodiska perspektiv finner du i hans artikel? Ge några exempel? Vad handlar hans undersökning om? Vilka är de centrala begreppen? Och vilka förklaringsmodeller distanserar han sig från?
4. Vilka teoretiska perspektiv utgår Thompson ifrån? Ange konkreta exempel. Vad har han för historiesyn? Hur kommer den till uttryck i texten?
5. Vad handlar Darntons undersökning om? Vilka rituella innebörder kan enligt honom knytas till katter? Vad var poängen med den kattmassaker som skildras i hans text? Finner du hans förklaringsmodell rimlig?
6. Vilken forskningstradition representerar Darton? Vilka metodiska och teoretiska perspektiv kan man identifiera i hans artikel? Tycker du att hans analytiska grepp är fruktbart?

7. ”Vändningar”: globalhistoria, rumslighet, känslor, materialitet

Eklöf Amirell 2008, Neunsinger 2010, Petersson McIntyre 2014, Rodell 2008, Sandén & Östlund 2010

1. Vad menar Eklöf Amirell med den ”världshistoriska vändningen”? Hur har den påverkat historieforskningen? Vilken kritik har riktats mot denna nya inriktning? Och vilka möjligheter och problem ser Eklöf Amirell i relation till svensk historisk forskning?
2. Vad avser Neunsinger med metodologisk nationalism? Vad är fördelen med internationella komparationer? Vad avses med ”kulturtransferanalys”? Hur används enligt Neunsinger ”histoire croisée” som analysverktyg och teoretisk ansats? Vad är fördelen med denna analysmodell?
3. Vad innebär enligt Rodell ”den rumsliga vändningen” inom historieforskningen? Vilka är inspirationskällorna? Och hur har, enligt Rodell, den rumshistoriska inriktningen påverkat den teoretiska och metodologiska utvecklingen inom historieämnet?
4. Hur ser hans egen tillämpning ut? Fungerar de analytiska perspektiv han valt? Vad kommer han fram till för resultat? Och är detta resultat övertygande?
5. Hur har man enligt Sandén och Östlund sett på känslornas roll inom historieforskningen? Vilka olika förklaringsmodeller tar de upp? Varför är det enligt författarna intressant att undersöka medkänslans roll i ett historiskt perspektiv? På vilka sätt kan känsloperspektivet användas som en analytisk ram?
6. Vad är enligt Petersson McIntyre utmärkande för den nya modehistoriska forskningstraditionen? Vilka teoretiska perspektiv lyfter hon fram? Vilken roll spelar materialitet i detta sammanhang? Och på vilket sätt har ”cultural studies” fungerat som en inspirationskälla?

8. Att formulera frågor och söka förklaringar

Vi analyserar Hallenbergs frågeställning, metod- och teorianvändning, hans förhållningssätt till tidigare forskning samt hans resultatredovisning.

1. Hur formulerar och motiverar Hallenberg sitt val av ämne, tidsperiod och övergripande problem? Sker det utifrån ett forskningsläge, en teori, hypoteser eller modeller? Utgår han från en övergripande hypotes?
2. Hur förhåller sig Hallenberg till tidigare forskning? Vill han bygga vidare på dess resultat eller kritiskt omvärdera dem? Presenteras hela forskningsläget i inledningen? Hur förhåller sig hans hypotes/er till tidigare forskning?
3. Vilka metoder redovisar Hallenberg? Vilken typ av material bygger han sitt arbete på och vilka urvalsprinciper har han tillämpat? Och hur ska man karakterisera hans arbete? Är det fråga om strukturanalys eller ett aktörsperspektiv? Använder han sig av ett uppifrånperspektiv

eller snarare av ett interaktionistiskt perspektiv? Och vilken roll spelar kategorier som makt och civilisering?

4. Vilka teorier och modeller arbetar Hallenberg med? Hur legitimerar han sitt val? Är det fråga om metateorier eller medelvida teorier - eller både och? Hur förhåller sig hans hypotes/er till den teoretiska ramen? Kan man säga att hans begreppsdefinitioner utgör en del av den teoretiska ramen?
5. Kan man hänföra Hallenberg till en bestämd historievetenskaplig tradition som exempelvis historicism, positivism, strukturalism, marxism, revisionism, feminism, kulturhistoria, mentalitetshistoria, idéhistoria, politisk historia etc? Vilka perspektiv saknas?
6. Besvarar Hallenberg sina frågeställningar på ett tillfredsställande sätt? Har han kunnat verifiera sina hypoteser? Presenteras alternativa lösningar? Hur förhåller sig hans resultat till tidigare forskning? Vilken funktion fyller den teoretiska ramen i resultatpresentationen? Och har studien inneburit en vidareutveckling av de teorier han tillämpat?

Hemtentan

Hemtentan ska ha karaktären av en essä och dels ta fasta på teoretiska eller metodologiska perspektiv (runt 4 sidor), dels innehålla reflexioner kring forskningstraditioner som vi diskuterat under kursens gång. Ta upp för- och nackdelar, styrkor och svagheter samt egna funderingar och kritiska reflexioner. Resonera även kring vad traditionen/inriktningen säger oss om historievetenskapens ställning i samhället och forskarens samhälleliga ansvar (runt 4 sidor). *Försök att integrera så stor del av kurslitteraturen som möjligt i din text.*

Teoretiska och metodologiska analysperspektiv

Välj att diskutera *endera* av nedanstående analysperspektiv. Du ska alltså antingen fokusera på problemområde 1 eller 2 – inte på båda. Frågorna nedan kan tjäna som vägledning:

- Reflektera med angivande av konkreta exempel över *teoriernas* roll inom historievetenskapen.

Vilken funktion har teorier i historisk forskning? Ge med hänvisning till några av de texter vi tagit upp konkreta exempel på olika typer av teoretiska perspektiv och hur de kan tillämpas. Hur har man inom olika traditioner inom historieämnet förhållit sig till behovet av teorier? Vilken betydelse har valet av teoretiskt perspektiv för en undersöknings konkreta upplägg och utformning? I vad mån sammanhänger valet av teori Hur ser du själv på frågan om teorianvändning inom historievetenskapen? Exemplifiera!

ELLER

- Diskuterar olika *metodiska angreppssätt* inom historievetenskapen.

Vad avses med metod inom historievetenskapen? Vilka skillnader finns mellan olika metodologiska angreppssätt? Och vad förenar? Ge med hänvisning till några av de texter vi tagit upp konkreta exempel på metodanvändning med angivande av konkreta exempel. Hur speglar synen på källkritiken historievetenskapens utveckling och ideologiska förändring? I vad mån kan metoder fungera som teoretiska analysverktyg?

Historievetenskapliga traditioner och teoretiska perspektiv

Presentera en *historievetenskaplig tradition/skolbildning* (historismen, den källkritiska skolan, mentalitetshistoria, genushistoria, kulturhistoria, postmodernism, globalhistoria, känslöhistoria, etc.) eller ett *teoretiskt perspektiv* (moderniseringsperspektiv, diskursteori, genusteori, aktörsperspektiv, rumslighet, känsloperspektiv, materialitet etc.). Redogör kortfattat för grunddragen i traditionen/perspektivet och diskutera vilka likheter och skillnader som finns i förhållande till andra teoretiska infallsvinklar och traditioner. Vilka fördelar finns det med att arbeta med den valda teoribildningen/perspektivet? Och vilka begränsningar och faror? Konkretisera med exempel från kursens texter!

Betygskriterier

För betyget G ska studenten genom deltagande i kursens muntliga och skriftliga moment:

- visa kunskap om viktiga strömningar och traditioner inom historisk forskning och om centrala teoretiska och metodologiska perspektiv kopplade till dessa
- ge prov på färdighet och förmåga att reflektera över metod- och teorianvändning i vetenskapliga texter och i en hemtenta kunna redogöra för en vald tematik
- kunna resonera kring historievetenskapens samhällsliga och ideologiska funktioner i ett historiskt perspektiv

För betyget VG ska studenten förutom ovan nämnda krav dessutom:

- visa förmåga att på god svenska göra en *självständig, vetenskapligt relevant reflexion* av en vald tematik byggd på en *betydande del* av kurslitteraturen
- kunna kritiskt förhålla sig till och vetenskapligt *värdera* och *jämföra* analytiska perspektiv i vetenskapliga texter
- kunna *självständigt* ta ställning till och resonera kring metod- respektive teorianvändning i historievetenskapliga arbeten